

תשורה ראויה

למרות הביקורת המוצדקת בנושא אי השמירה על טוהר הנשק, התועלת שיפיקו הקצינים הצעירים מספרו של מאיר הרציון מגמדת את החלקים השנויים במחלוקת

באחרונה נתפרסם כי "פרקי יומן", ספרו האוטוביוגרפי של מאיר הרציון ז"ל, ניתן כתשורה לבוגרי קורס הקצינים בצה"ל. מאחורי הרצון להעניק שי לבוגר הקורס עומדת השאיפה להעניק משהו עם מטען ערכי נוסף בצדו שילווה את הקצין הצעיר בהתמודדות עם עול הפיקוד לאחר שייצא משערי בה"ד 1. בעקבות זאת נשמעו טענות כי הרציון וספרו אינם תואמים את ערכי צה"ל ואינם משקפים את דמות הקצין הרצויה. זאת כיוון שלא תמיד היה נאמן לטהר הנשק בפעולות התגמול, בגין "פעולת התגמול האישית" שביצע משנרצחה אחותו, ומשום שבספר מופיעה משנתו הפוליטית.

ניתן להבין את אלו החושבים כי על הקצין להזות דוגמה אישית לפקודיו, לחנכם ולהובילם תוך שמירה על ערכי מוסר בלחימה, ועל כן אין לתת בידו ספר שכזה. טענות דומות נשמעו בשנים האחרונות כאשר חולק בטקס סוף המסלול ביחידת אגוז הספר "מלחמה ללא אחריות", מאת תא"ל משה "צ'יקו" תמיד, אודות חוויותיו מן הלחימה בלבנון. שהרי אין זה ראוי להעניק את ספרו של מי שהורשע בפרשת הטרקטורין ונאלץ לפרוש מן הצבא.

בשני המקרים מדובר בתשורה ראויה. ראשית, שני הכותבים צעדו שנים רבות בשדה הקרב בראש הכוח, תוך סיכון חיים מתמיד ואחריות מלאה למשימה ולפקודיהם. שנית, "מי שלא עושה לא

טועה". מה הרבותא בלתת לקציני צה"ל הצעירים ספר אודות מי שלא עמד בפני דילמות מרטריות, לא נדרש להחלטות מהירות תחת אש ולא טעה מערלם. יש לקיים דיון ער על ער כים בלחימה, וחשיבות השמירה על המוסר וטהר הנשק בכל עת. בהינתן כי מלחמת ההזזה של צה"ל, ונראה כי גם בעתיד, אינן מתנהלות בין צבאות כי אם כנגד ארגוני טרור וגרילה לא סדירים הפועלים בקרב אוכלוסייה אזרחית, אשר מהווים אתגר דומה, אף כי לא זהה, למתואר בספרים

**מי שיכחינו אש
טנקים בלחימה
אורבנית או
יפקדו על מחסום,
יידעו לברור המוץ
מן התבן בספר**

שהזכירו, הם הופכים ולוונטיים למפקדים הצעירים בצבא כיום. שלישית, ספר זיכרונותיו של הרציון הוא דוגמה מצוינת לחד שיבות הפיקוד הוטר בצה"ל שכן מחוברו, אשר הסמך לקצור נה ללא קורס, הנחיל בגופו לצנחנים תחילה ולצה"ל כולו ערכי לחימה ופיקוד שכיום הינם לחם חוק, ואם אינם מתקיימים הרי ניכר כי מדובר בכשל שיש לתקן. הרציון לחם בראש פקודיו, כאשר הוא מוביל בהתאם לפסוק "ממני תידאו וכן תעשו". גורמת הביצוע שסייע לקבע בצבא היו לצאן כרזל עבור דוחות של לוחמים. המלחמה באותם ימים, כמשתקף מן הספר הייתה אחרת, אלימה יותר ומבחינה פוזת בין האויב לבלתי מעורבים. כאז כן עתה התמידו לוחמי צה"ל במאמץ להבחין ולפגוע באויב לבדו. גם אם לא תמיד הצליחו, הרי שעל פי רוב תמיד ניסו. הפעולות שבהם בלט הרציון כמפקד, ובהן פעולת חברון ופעולת כנרת, היו פריצת ורך מבצעית בצה"ל והוכחה כי אפשר להגיע לכל מקום, בכל זמן ולבצע כל משימה.

לא מוכרחים לחבר זאת לנטייתו הלגיטימית (והמנוגדת לשלילי) לתמוך בימין הפוליטי, וניכר כי לא סוגיות אלו עמדו מאחורי ההחלטה לחלק את הספר לבוגרי הקורס. יתרה מכך מר בטחני כי מי שעשויים בעתיד להכווין אש טנקים מדויקת בלחימה אורבנית, או לחלופין לפקד על מחסום, יידעו לברור המוץ מן התבן בספר ולקחת ממנו צידה ראויה לדרך. ●

הכותב משמש כעורך מחקר במכון למחקרי ביטחון לאומי INSS